

ÇOCUKLARDA VE GENÇLERDE FARKLI TANSİYON KATEGORİLERİ NASIL OLUŞTURULUR?

Prof. Manish Sinha, Nefroloji Bölümü, Evelina London Çocuk Hastanesi, Londra, Birleşik Krallık.

Yüksek kan basıncının , yetişkinlerde kalp hastalığı ve ölümün başlıca nedeni olduğu bilinmektedir. Yüksek tansiyon (veya hipertansiyon) ve kalp hastalığı genellikle yetişkinlik döneminde ortaya çıksa da, bu sorunların kökenleri çocukluk döneminde başlamaktadır. Yaşamın ilerleyen dönemlerinde bu sağlık sorunları olasılığını azaltmak için, yüksek tansiyon ve kalp hastalığının tohumlarını çocuklukta mümkün olduğunca erken tespit etmek önemlidir.

Tansiyon ölçümlerinde yüksek ve düşük olmak üzere iki sayı bulunur ve milimetre cıva cinsinden "mmHg" ölçülür. Yüksek sayı sistolik kan basıncıdır ve bir kalp atışının ardından ulaşılan ve kanın vücutta hareket etmesine yardımcı olan en yüksek basınç seviyesidir. Düşük sayı diyastolik kan basıncıdır ve iki kalp atışı arasında, kalp gevşerken ulaşılan en düşük basınç seviyesidir. Örneğin, 110/70mmHg'lik bir kan basıncı değeri, 110mmHg sistolik kan basıncını ve 70mmHg diyastolik kan basıncını belirtir. Kan basıncı seviyeleri aktivite ve stres ile değiştiğinden, kan basıncının doğru ölçüm cihazı kullanılarak, doğru şekilde ölçülmesi ve yüksek ise en az üç ayrı ölçümde teyit edilmesi önemlidir. Kan basıncı değerini gösteren yüksek veya düşük sayılardan herhangi biri doktor tarafından belirlenen değerin üzerinde ise kan basıncı yükselmiş olarak kabul edilir.

Artmış kan basıncını çocuklukta 'yüksek' kan basıncı veya hipertansiyon olarak tanımlamak zor olmakla beraber, çocuklarda ve genç erişkinlerde nin normal kan basıncı düzeyleri dağılımına dayalıdır. Çocukluk boyunca artan yaş ve boy ile daha yüksek kan basıncı seviyeleri görülür; genellikle erkek çocukların kan basıncı değerleri kızlara göre daha yüksektir. Kan basıncının bu dağılımı, tüm çocuklar arasında boyu en uzun ve yaşı en büyük erkek çocukların en yüksek kan basıncı değerlerine sahip olduğu anlamına gelir.

Kan basıncı değeri 16 yaşından küçük çocuk ve adolesanlar için dağılımın üst aralığında ise (≥ 95 . persentil), hipertansiyon veya yüksek tansiyon olarak kabul edilir. Bu veya daha yüksek değerlerde kan basıncı sağlık açısından risk teşkil ederken çok yüksek değerlerde ciddi olarak kabul edilir.

Kan basıncı değerinin olması gerekenden daha yüksek olması "yüksek-normal" olarak adlandırılır ve dağılımın daha yüksek aralığındadır (≥ 90 - <95 persentil). Bu, sağlıkla ilişkili risklerinin yüksek tansiyon (hipertansiyon) ile aynı olduğu anlamına gelmez, ancak çocuğun ileri çocukluk döneminde veya genç bir yetişkin olarak hipertansif olabileceği anlamına gelir. Kan basıncı değeri dağılımın daha düşük seviyelerinde (<90 . persentil) ise 'normal' olduğu kabul edilir ve sağlığa yönelik risklerin daha düşük olduğu (yüksek kan basıncı seviyelerine göre) ve kan basıncını bu aralıkta tutmanın sağlığı koruyacağı anlamına gelir.

Gençlerde kan basıncı seviyelerini ne zaman yetişkin kan basıncına benzer şekilde değerlendirmek gerektiğine karar vermek hala zordur. Bu karar, erkek ve kız çocuklarında ergenlik döneminde kan basıncı düzeylerini etkileyen değişikliklerin ilişkisiz olabileceğini düşündürülebilir. Kesin bilinmemekle birlikte, 16 yaş ve üzeri kişilerde yüksek, yüksek-normal ve normal kan basıncını tanımlayan seviyelerin yetişkinlere benzer olması ve aynı risk sonuçlarını taşıması gerektiği düşünülmektedir.